

Appendix 2

Danuta Makowicz-Poliszot*

**ANIMAL BONES FROM ZŁOTA CULTURE BURIALS
ON SITE 2 AT KSIĄŻNICE, PACANÓW COMMUNE**

The examined material comprises remains of 61 animal bones found in three Złota culture burials (graves 1–3) discovered on Site 2 at Książnice, Pacanów commune (Table 1). Zoological analyses sought to determine bone size (1 – whole bone; 0.5 – half bone; 0.3 – bone fragment) and attribute individual bones to animal body sides (*dext.* – right, *sin.* – left), and animal age (*juv.* – young, *sub.* – nearly adult, *ad.* – adult and mature).

The material from Grave 1 amounts to 34 bone, of which 10 fragments were determinable. These belong to cattle *Bos taurus* L., goat/sheep *Capra hircus* L./*Ovis aries* L., pig *Sus domesticus* L. and grubber *Arvicola terrestris* L. (a species of small rodent). Cattle are represented by two lower teeth. One of them, which is burnt, is from a nearly adult specimen. Goat/sheep skeletal remains include two lower teeth of nearly adult specimens, an elbow bone from a mature animal, and a metatarsal bone. Pig remains comprise two lower teeth (one of them from a nearly adult animal) and the phalange of a mature animal (Table 1).

Grave 2 contained 23 bone fragments, about half of them determinable to cattle, goat/sheep, pig, and rodent *Rodentia*. Among the cattle remains there was a tooth fragment of a nearly adult specimen and a sesamoid bone from a mature animal. Goat/sheep is represented by remains of the head (a burnt mandible and a tooth fragment of a nearly adult animal), a shoulder blade, and a carpus bone from a mature animal. Among the pig remains two lower teeth of a nearly adult and adult specimens, a vertebra fragment from a young specimen, and two back leg bones (burnt talus and fibula) have been recognized. Among rodent remains there is an elbow bone (Table 1).

*Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences, Ślawkowska st. 17, 31-016 Kraków, Poland; Danuta.Mak@interia.pl

2	2/04	30-55	<i>Capra hircus</i> L.- <i>Ovis aries</i> L.	1	scapula łopatka	0,3	sin.	-	-	
	2/04	75-95	<i>Bos taurus</i> L.	1	sesamoid bone kość trzuszczkowa	1	-	ad.	-	
				1	mandible kość żuchwowa	0,3	sin.	-	burnt bone kość przepalona	
	2/04	-	<i>Sus domesticus</i> L.	1	<i>P</i> lower <i>P</i> dolny	0,3	-	sub.	-	-
				1	talus kość skokowa	0,5	dext.	-	burnt bone kość przepalona	
				1	ulna kość łokciowa	1	-	-	-	
				1	<i>M3</i> upper <i>M3</i> górny	1	sin.	sub.	-	
	2/04	115-140	<i>Capra hircus</i> L.- <i>Ovis aries</i> L.	1	<i>M</i> lower <i>M</i> dolny	0,3	-	sub.	-	
				1	undetermined nie określony	0,3	-	-	-	
	2/04	-	<i>Capra hircus</i> L.- <i>Ovis aries</i> L.	1	carpus kość nadgarstka	1	sin.	ad.	-	
1				<i>M1</i> lower <i>M1</i> dolny	0,5	sin.	ad.	-		
3	2a/06	125-135	undetermined nie określony	1	vertebra (<i>diaphysis</i>) kręć (trzon)	0,3	-	juv.	-	
				1	fibula kość strzałkowa	0,5	-	-	-	
	2a/06	125-145	<i>Bos taurus</i> L.	10	undetermined nie określony	0,3	-	-	-	
				1	<i>P</i> or <i>M</i> <i>P</i> lub <i>M</i>	0,3	-	sub.	-	
	2a/06	-	<i>Capra hircus</i> L.- <i>Ovis aries</i> L.	1	thoracic vertebra kręć piersiowy	0,3	-	-	-	
				1	<i>P</i> or <i>M</i> <i>P</i> lub <i>M</i>	0,3	-	sub.	-	
	2a/06	-	<i>Equus caballus</i> L.	1	fibula kość strzałkowa	0,3	-	ad.	pin fragment fragment szpili	
				1	undetermined nie określony	0,3	-	-	-	

Grave 3 contained four bones belonging to cattle, goat/sheep, pig, and horse *Equus caballus* L. These are teeth fragments from nearly adult specimens of cattle and pig, a thoracic vertebra of goat/sheep, and fibula of horse fashioned as pin (Table 1).

Załącznik 2

Danuta Makowicz-Poliszot

ZWIERZĘCY MATERIAŁ KOSTNY Z GROBÓW KULTURY ZŁOCKIEJ ZE STANOWISKA 2 W KSIĄŻNICACH, GM. PACANÓW

Badany materiał kostny składa się z 61 szczątków zwierząt, które pochodzą z trzech grobów (nr 1, 2, 3) kultury złockiej, odkrytych na stanowisku 2 w Książnicach, gm. Pacanów (Tab. 1). Na analizę zoologiczną tego materiału złożyły się oznaczenia gatunkowe i anatomiczne, określenia wielkości kości (1 – kość cała; 0,5 – połowa kości; 0,3 – fragment kości) i stron ciała odpowiadających poszczególnym kościom (*dext.* – prawa, *sin.* – lewa), a także wieku zwierząt (*juv.* – osobnik młody, *sub.* – osobnik prawie dorosły, *ad.* – osobnik dorosły i dojrzały).

Materiał z grobu nr 1 obejmuje 34 szczątki kostne, z których określono 10 fragmentów. Należą one do bydła *Bos taurus* L., kóz/owiec *Capra hircus* L./*Ovis aries* L., świni *Sus domesticus* L. oraz karczownika *Arvicola terrestris* L., będącego przedstawicielem drobnych gryzoni. Szczątki bydła reprezentują dwa zęby dolne, z których jeden jest przepalony i pochodzi od osobnika prawie dorosłego. Elementy szkieletu kóz/owiec należą do dwóch zębów dolnych osobników prawie dorosłych, kości łokciowej osobnika dojrzałego oraz śródstopia. Wśród kości świni występują dwa zęby dolne (w tym jeden pochodzący od osobnika prawie dorosłego) oraz człon palcowy zwierzęcia dojrzałego (Tab. 1).

W grobie nr 2 wystąpiły 23 fragmenty kostne, z których około połowę określono. Przyporządkowano je do następujących gatunków: bydła, kóz/owiec, świni oraz gryzonia *Rodentia*. Wśród szczątków bydła oznaczono fragment zęba osobnika prawie dorosłego oraz kość trzyczekową zwierzęcia dojrzałego. Do szczątków kóz/owiec zaliczono elementy głowy (przepaloną kość żuchwową oraz fragment zęba osobnika prawie dorosłego), łopatkę oraz kość nadgarstka zwierzęcia dojrzałego. Wśród kości świni rozpoznano dwa zęby dolne osobników prawie dorosłego oraz dorosłego, fragment kręgu zwierzęcia młodego oraz dwie kości kończyn tylnych (przepaloną kość skokową i strzałkową). Spośród kości gryzoni określono kość łokciową (Tab. 1).

Z grobu nr 3 wydobyto 4 szczątki bydła, kóz/owiec, świni oraz konia *Equus caballus* L. Występują wśród nich fragmenty zębów prawie dorosłych przedstawicieli bydła i świni, kręg piersiowy kozy lub owcy oraz kość strzałkowa konia, będąca fragmentem szpili (Tab. 1).